

פניני קדוש

לאור תורתו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

יוצא לאור על ידי מערכת "מסילות באור החסידות" שע"י מכון אור הצפון דחסידי בעלזא

לעילוי נשמת הרבני החסיד המפורסם מוהר"ר ר' מנחם שמואל חיים בן הרה"ח ר' אפרים ז"ל פריערמאן

א ווארט אויף די פרשה

ודייקא שמירת "החוקים האלה" - ובכללם תשובה - עומדת ומסייעת להם לישראל "אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו", כי מאחר שהם מקיימים את מצות התשובה ללא הגיון, בדין הוא שהתפלה הבאה לאחר התשובה תקבל גם היא ללא הגיון.

(סעודה א' תשמה)

הנחמה לעתיד לבוא - שהנשמה והגוף יחד ירעבו ויצמאו לשמוע את דבר ה'

נחמו נחמו עמי יאמר אלקיכם (ישעי' מ, א).

כל יהודי מורכב מגוף ונשמה, גוף מן התחתונים ונשמה מן העליונים. הגוף מושך לחטא ועון רח"ל, ואילו הנשמה מושכת לתורה ומצוות ולעשות נחת רוח לבורא ית"ש.

בדרך כלל כאשר האדם נכשל בחטא בפעם הראשונה, לבו בל עמו, כי הנשמה שבקרבו מביעה התנגדות נחרצת כנגד החטא, ועל כך אמר הרבי ר' זושא זי"ע, שמעולם לא נברא מלאך שלם מעבירה של יהודי, כי בדרך כלל לבו נקפו ונשמתו בוכה במסתרים.

אמנם, לאחר שכבר הורגל בחטא, אז גם הנשמה שבקרבו באה לידי תרדימה, ואינה מביעה התנגדות כ"כ כבראשונה, ואז הוכה בכפליים ("חטאו בכפליים", איכה רבה א, נו), הן בעצם הדבר שהלך אחר חומריו ונכשל בחטא, והן בכך שגם נשמתו נפלה לתרדימה, ואינה מביעה התנגדות כמעיקרא.

אמנם, לעתיד לבוא יהא "נחמו נחמו עמי" - "מתנחמים בכפליים" (איכה רבה שם), ראשית הנחמה תהא, שאור ה' יאיר על הנשמה והיא תתעורר מתרדימתה, ויכול הקב"ה להעיד עליה שהיא בבחינת "נעמי" - מיוחדת ומזומנת לי, ותוספת נחמה תהא בכך ש"ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר" (שם ה), לעומת המצב שבו הגוף משך את הנשמה כלפי מטה למצב של תרדימה, יהא אז המצב, שהנשמה - שהיא בבחינת "נעמי" - תמשוך עמה את הגוף החומרי כלפי מעלה, ורעבונם וצמאונם יהא אך ורק "כי אם לשמוע את דברי ה'" (עמוס ה, יא).

(סעודה א' תשמה)

קבלת תפילות ישראל ללא הגיון - ע"י הקדמת התשובה שהיא מצוה ללא הגיון

ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה. כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו (דברים ד, ו-ח).

יש לפרש סמיכות המקראות כמין חומר, כי הנה יש הבדל קיצוני בין חכמת האומות לבין חכמתם של בני-ישראל, כי חכמת הגויים היא שהם גורסים רק דברים מובנים על פי השכל וההגיון, ואילו דברים משוללי-הגיון אינם מוצאים מקום בחכמות אלו, ואילו חכמת בני-ישראל היא להיפוך, שהם יודעים שאינם מבינים כלום, וגם מה שהם מבינים הוא רק כטיפה מן הים מההבנה האמיתית, ולכן הם חיים תמיד עם עסק התורה והמצוות מתוך אמונה פשוטה, גם בדברים שאין להם טעם והגיון כלל.

אחד הדוגמאות לכך היא מצות תשובה, שלכאורה אין שום צדק והגיון בכך שהקב"ה מקבל תשובת בני-ישראל, כי לפי חוקי המלוכה אין המלך רשאי למחול על כבודו, ובכל זאת הקב"ה מקבל את תשובת בני-ישראל בניגוד להגיון (ולכן "רחוק מרשעים ישועה כי חוקיך לא דרשו" [תהלים קיט, קנה], כי הרשעים אינם מאמינים בדברים שאין בהם הגיון, ולכן אינם מאמינים במצות התשובה, וגלל כן אינם שבים בתשובה ואינם נושעים. "בינה לעתים" דרוש ג' ליום ב' דר"ה), ולכן כאשר האדם שב בתשובה לפני קונו הריהו מקיים בזה מצוה שהיא "חוק" בלי טעם והגיון.

והנה, כשיהודי מתפלל, הרי מצד ההגיון היו אמורים לבדוק בפנקסיו אם הוא ראוי שתתקבל תפלתו או לא. אמנם, כשהוא שב בתשובה קודם התפלה, הריהו מקיים בזה "חוק" ללא הגיון, וגלל כן נפתח בכך פתח יפה לתפלתו שתתקבל אף אם מצד ההגיון אינו ראוי לכך.

זהו דכתיב: "ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה", כי זו גופא היא חכמתכם ובינתכם, שאתם מקיימים מצוות ללא טעם והגיון, ובכלל זה הוא מצות התשובה.

פרפרת נפלאה

על פרשת השבוע

משה רבינו לא נכנס לאר"י - כדי שיוכלו לעמוד כנגד היצר הרע הנלחם בהם

בן נון לא תהא גדולה ועצומה כמו ההתגלות שתהא מנת חלקם אילו יכניסם משה לאר"י, ולכן הביע את רצונו העז להכניס בעצמו את בני-ישראל לאר"י.

אמנם, הקב"ה אמר לו: "רב לך". הנה מבקש דבר גדול מאד. כי באמת אם אתה תכנס לאר"י יזכו בני-ישראל להתגלות גדולה יותר, אבל לצד זאת, גם מלחמת היצר תהא גדולה יותר, וכנגד מלחמה זו לא יוכלו לעמוד, כי בשלמא במדבר הגו בתורה יומם וליל, והיתה להם התורה ככלי-זיין נגד מלחמת היצר (קידושין ל, ב), אבל באר"י הרי יצטרכו לעסוק למחייתם, ולא יוכלו לעסוק בתורה יומם וליל, והנה כי כן לא יהיה להם כלי-זיין כנגד היצר כמו במדבר, ולכן מוטב שתהיה להם התגלות מצומצמת יותר (בצל יהושע), ולצד זאת גם מלחמה מצומצמת יותר באופן שיוכלו לעמוד בזה.

הן הנה דברי רז"ל מתוקים מדבש ונופת צופים: "ברב בישר", משה רבינו אמר לעדת קורח "רב לכם", מאחר שבקשו התגלות גדולה יותר, ולא לקחו בחשבון שגם מלחמת היצר תהא גדולה יותר, ומהאי טעמא גופא "ברב בשרוה" שלא להכנס לאר"י על אף שבכניסתו יזכו ישראל להתגלות גדולה יותר, כי לצד ההתגלות הגדולה תהא גם המלחמה גדולה יותר, ולא יוכלו לעמוד בזה.

(סעודה ג' תשמ)

יאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה (דברים ג, כו).

בגמרא (סוטה יג, ב): "אמר רבי לוי, ברב בישר ברב בשרוהו, ברב בישר 'רב לכם' (רב לכם בני לוי, במדבר טו, ז), ברב בשרוהו 'רב לך'" (רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה). וצריך ביאור השייכות בין הני תרי מילי.

הנה, קורח בן יצהר ראה שאהרן הוא כהן גדול, ובמסגרת תפקידו הרם הוא זוכה להתגלות שמימית גדולה ביותר, ומאחר שהיה בן עליה, והיתה לו תשוקה לגילויים שמימיים, יצא לטעון טוען ש"אף אני רוצה בכך" בכהונה גדולה, כדי לזכות לגילויים השמימיים העצומים.

נענה משה ואמר לו: "רב לכם בני לוי". צודקים אתם בכך שהנכם משתוקקים להתגלות גדולה יותר, אבל עליכם לקחת בחשבון ש"כל הגדול מחברו יצרו גדול ממנו" (סוכה נב, א), וככל שההתגלות תהא גדולה יותר, כך תהא מלחמת יצר הרע גדולה יותר, ומאחר שאין בכם את הכוחות להתמודד כנגד מלחמה גדולה כזו, מוטב שתותרו על ההתגלות השמימית, ותישארו על מתכונתכם עם התגלות כמו עכשיו, וכן עם התמודדות כמו שיש לכם עכשיו.

על דרך זה, משה רבינו רצה להיכנס לאר"י, כי הוא ידע היטב, ש"פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה" (ב"ב עה, א), והנה כי כן, ההתגלות שתהא מנת חלקם של בני ישראל בצל יהושע

חייג למערכת "על הצדיקים" לקבלת קאפיטל תחילים אחר: 077-2222-145

כולנו מצטרפים לתפילה קבועה לזכותו של אבינו רועינו עט"ד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א! << יחד נסים כעושה"ת מאות ספרי תחילים מידי יום >>

הרה"ח ר' מרדכי אייכלר שליט"א - אשדוד בן הרה"ח שלוחא זרבנן ר' ישראל אייכלר שליט"א לרגל שמחת נישואי בנו החתן החשוב כמר זאב ניי"ו עב"ג ב"ר הרה"ח ר' שאול קליין שליט"א במ"ט ובשעט"מ יום ד' אולם אחוזת פרידמן - אשדוד

סיפורי קודש

בפניני גלות ואוילה - ב

הרה"ק ר' ישכר בער מראדושיץ זי"ע התאכסן פעם בפונדק שבכפר נידח, והיה תלוי שם על הקיר שעון ישן, ושלא לשאול את בעל הבית מנין לו שעון זה, וענה: "פעם אחת התאכסן אצלי יהודי ששמו ר' יוסף, וכאשר נפרד ממנו, נתתי לו חשבון שעליו לשלם לי על האש"ל, ואמר לי, כסף לשלם אין לי, אבל יש לי שעון ישן, והוא אני יכול לתת לך תמורת הכסף. וכיון שדמי האכסניא היו שווים לדמי השעון, הסכמתי לקחתו בלידת בריה".

ענה הרה"ק מראדושיץ ואמר למקורביו:

"רבי יוסף זה הוא הרה"ק ר' יוסף מטרטשנין זצ"ל, בן מורי ורבי הרה"ק מלובלין זי"ע, שקיבל שעון זה בירושה מאביו הק', והכרתיו בטביעות עין, כי שונה הוא שעון זה משאר השעונים, כי בשאר השעונים, קול הפעמון הנשמע בעת סיבוב המחוגים הוא קול עצוב, לפי שהוא מוכיר לאדם שכבר עברה עוד חצי שעה מימי חייו, ומתקרבת שעתו לילך בדרך כל האדם, ואילו בשעון זה הקול הוא קול של שמחה, שהנה מתקרב יותר זמן הגאולה וביאת המשיח".

(קידושא רבה פר' דברים תשנ"ג)

כ"ק מרן מהר"ש זי"ע אמר על בית הכנסת שבנה: "איני אומר שהוא היה הבית הכנסת המפואר ביותר בירושלים כשיבוא המשיח, אבער די שוהל וועט זיין איינע פון די שענסטע שוהלען אין ירושלים, ווען דער כהן גדול וועט גיין טוהן די עבודה, וועט ער מוזען דורך גיין מיין שוהל" (בית הכנסת היה מבני הכנסת היפים ביותר בירושלים. הכהן הגדול כשילך לעשות את העבודה, יצטרך לעבור דרך בית הכנסת שלי).

והעיר על כך **כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע**, כי לכאורה יש כאן חשש של קפנדריא, והיאך יתכן שיעבור הכהן גדול דרך בית הכנסת! ויתרץ בשני אופנים: א. יתכן כי אין חשש של קפנדריא רק כשהולך הכהן גדול **מבית המקדש לביתו** כדי לקצר הדרך, אבל כשהיה בדרך **מביתו לבית המקדש** – שתהיה קדושתה גדולה מקדושת בית הכנסת – מותר לו לעבור אף דרך בית הכנסת. ב. אולי היתה כוונתו של כ"ק מרן מהר"ש זי"ע באמרו "דורך גיין", שיעבור הכהן גדול בסמוך לבית הכנסת מבחוץ, ולא יעבור דרך בית הכנסת מבפנים.

והעיר על כך **כ"ק מהר"ם מבילגורי** זי"ע:

ובצדק העיר לי **הגאון הגדול ר' יהושע מנדל עהרנברג שליט"א** [ז"ל] בעמח"ס "דבר יהושע", שיש לעיין אם בכלל יש כאן חשש של קפנדריא, שהרי מטרת הכהן גדול בעברו דרך בית הכנסת זו לא תהיה במטרה לקצר את דרכו, אלא על מנת לקבל עזו ותעצומות מקדושת בית הכנסת, שיהיה לו סיוע לעבודתו בבית המקדש, ובכאפי גוונא לכאורה אין שום חשש של קפנדריא.

(מוצאי ט' באב תשמ"ג)

סיפורי קודש

על פרשת השבוע

ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר (דברים ג, כג).

במד"ש (דברים רבה ב, ד): "זהו שאמר הכתוב (משלי יח, כג) 'תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות', אמר רבי תנחומא, 'תחנונים ידבר רש' - זה משה שבא אצל בוראו בתחנונים, 'ועשיר יענה עזות' - עשירו של עולם זה הקב"ה ענה אותו עזות, שנאמר (דברים ג, כג) 'אל תוסף דבר אלי'".

סיפר הרה"ק ר' צבי הערש מזידיטשוב זי"ע:

כאשר עלה רבי תנחומא (בעל המימרא הנ"ל במד"ש) למעלה לאחר פטירתו, דנו אותו בבית דין של מעלה על דברים אלו, ושאלוהו, הייתכן לכתוב על הבורא ב"ה וב"ש שהוא בבחינת "עשיר יענה עזות".

והשיב רבי תנחומא:

אפרש לכם את שיחתי. הנה משה רבינו רצה להכנס לאר"י כדי לבנות את בית הבחירה, וידוע מאמר רז"ל (סוטה ט, א), שאילו היה משה בונה את בית הבחירה לא היו ידי זרים שולטים בה, ותיכף אז בבנין הבית היה מתוקן העולם במלכות ש-ד-י בתיקון השלם ("פרשת דרכים" דרוש ח).

לכן לא רצה הקב"ה שמשנה יכנס לאר"י, כי עדיין לא הגיע אז זמן התיקון השלם, ולכן אמור בית המקדש להבנות על ידי זרעו של דוד, כדי שיוכלו זרים לשלוט בו כשיחטאו בני"י, ולאחר מכן כשיגייע עת לחננה תהא הגאולה השלימה על ידי משיח בן דוד.

הפטיר רבי תנחומא:

זאת היתה כוונתי בדרשה שדרשתי "ועשיר יענה עזות" - זה הקב"ה ענה אותו עזות, שנאמר 'אל תוסף דבר אלי', כי האותיות **ר"ב** (מהפסוק 'רבך אל תוסף') **עזות** (מהפסוק 'ועשיר יענה עזות') הם אותיות בע"ז ר"ת, לרמז שבית המקדש אמור להבנות על ידי זרעו ורעות, וכן הגאולה השלימה תהא מורעם, ולכן "אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה".

(סעודה ב' תשמ"ג)

כוחה של אנהא אמיתית מעומק הלב

כה' אלקינו בכל קראנו אליו (דברים ד, ז).

בזמנו של **כ"ק מרן מהר"י זי"ע** התהלכו שמועות אימתניות משמש של חווי-הכוכבים, שלפי חשבון המזלות צריכים שני כוכבים מסוימים להתנגש זה בזה, וח"ו יארע מזה נזק גדול לעולם. היה אז פולמוס גדול בין האנשים, הללו אומרים יש דברים בוגו, והללו אומרים הבל הבלים הכל הבל. הללו שוחקים ושמהים והללו מתיראים ובוכים, והיה בלבול גדול סביב ענין זה.

כשהגיעו הדברים לאזני **כ"ק מרן זי"ע**, אמר, שאמת נכון הדבר לפי הנהגת המזלות, אולם, כל יהודי באשר-הוא, מיט איין ערליכע אמת'דיגע קערעכץ יכול להפך ולשנות הכל לטובה.

לפי זה פירש **כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע** את הפסוקים בפרשתנו (דברים ד, ז-י): "ושמרתם ועשיתם כי הוא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים... כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו", דהנה "כי הוא חכמתכם ובינתכם" קאי על חשבון תקופות ומזלות (שבת ע"א, א), ונרמז בזה שגם כשלפי חשבון המזלות נראה שיארע נזק ח"ו, עם זאת, "כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלקינו בכל קראנו אליו", כי בכח התפילה ניתן לשנות את המצב שעל פי הנהגת המזלות ולהפכו לטובה ולברכה.

(סעודה ב' תשנ"ג)

המשכת השפעות וישועות - דרך הצדיקים שבכל דור ודור

ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים וגו' (דברים ח, נ).

"כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו" - להמשיך לו שפע טוב וישועות גדולות, וסמך ליה "ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים", רמז על הצדיקים שבכל דור ודור, שהמשכת ההשפעות והישועות עוברת דרכם ("בני יששכר" תשרי ב, לב).

פעם נסע הרה"ק בעל "אהבת ישראל" מוויניץ זי"ע לעיר שאץ, ונכנס לבקר אצל בתו של הרה"ק ר' מאיר'ל מפרמישלאן זי"ע, אשת הרה"ק ר' משה משאץ זי"ע, שהיתה ידועה כפועלת ישועות גדולה.

בכניסתו שאל אותה ה"אהבת ישראל" זי"ע: "מנין לקחה את הכח לקבל קוויטלך ולפעול ישועות כמו הרביים הגדולים!?"

והשיבה לו גופא דעובדא הכי והוה:

"בערב יום כיפור היו החסידים נוהגים להיכנס אל אבי ז"ל כדי להתברך בברכת גמר חתימה טובה. באחת השנים הגיע לשם חיים גריינדיץ שהיה ראש חבורת הגנבים בעיר ראווע, וחשקה נפשו לקבל את ברכת הקודש. הלה התחפש כאחד מן החסידים וניגש אל אבי ז"ל כדי להתברך".

"אבי הכירו תיכף ושאל אותו בתמימה 'חיים, מה אתה מחפש כאן?!', והשיב בשנינות 'הרבי ריי יודע שהיום בלילה חותמים בשמים על כל הגניבות שיהיו במשך השנה, על כן באתי לבקש ברכה שכל הגניבות – שייחתמו היום בלילה – זאלען גיין דארעך מיר', ויהיה לי פרנסה בריוות. אבי ז"ל נהנה מהתשובה השנונה, וכשראיתי שהשעה היא שעת הכושר, נגשתי תיכף ואמרתי 'בדרך זו רציתי לבקש ברכה מאבא, שהישועות עבור כלל ישראל זאלן גיין דארעך מיר', ואבי ז"ל ברכני על כך, ואז נתן בידי את הכח להיות צינור להמשיך ישועות לבני-ישראל".

(סעודה ב' תשנ"ג)

מדור: זור נרוב ע"י ירדינו הרה"ח ר' יצחק אייזיק פריינד שליט"א
לעילוי נשמת אביו החסיד המפואר הנפטרס הבלתי נשכח, אש קודש לבעלזא ר' אלכסנדר בר אברהם צבי ז"ל פריינד

תורתנו והוקרתנו נתונה לירדינו שתרמו מהונום להצלחת הוצאת גליון זה

ברכת מזל טוב נאמנה, לירדינו הנעלה והנכבד, איש חי ורב פעלים לתורה ולחסידות, מלא מדע וחכמה, העומד בראש המערכת ומלווה בתמידות בלוג הפצה ה"ה הרה"ח ר' משה אהרן רינגל שליט"א מזכיר בית כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הניניק וחכים כמו **חיים מאיר** נ"י יה"ר שיכה לרוב נחת מכל יוצ"ח מתוך אושר וכבוד ושובע שמחות וסיעתא דשמיא בכל הענינים, אמן. המאחלים ומברכים: המערכת

הרה"ח ר' שלום פרוסטר שליט"א - י"ם לעילוי נשמת אמו מרת ראשא מרים ע"ה בר' הלל הכהן ז"ל
הרה"ח ר' חיים שלמה לוי שליט"א - י"ם לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ
לעילוי נשמת הנסן הגדול הרה"ח ר' אברהם יהודה בר' ישיעיהו עקיבא ז"ל פיינר
הרה"ח ר' משה קלמן פריינד שליט"א - י"ם לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' יעקב בנציון גרינוולד שליט"א - ב"ב לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' מרדכי אדולף שליט"א - ק"ג לרגל שמחת הבר מצוה לבנו הבה"ח יוחנן נ"י במז"ט ובשעט"מ

הרה"ח ר' זרח פינקלשטיין שליט"א - י"ם לרגל שמחת נישוא בניו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' יוסף מאיר הלברשטאם שליט"א - ק"ג בן האדמו"ר מנארליץ שליט"א לרגל שמחת לידת בתו במז"ט ובשעט"מ
הרה"ח ר' משה קאצבורג שליט"א - י"ם לרגל שמחת לידת בנו במז"ט ובשעט"מ